

TE RITENGA HOU O KIRIKIRIROA MOO TE PARA ME TE HANGARUA

KO TAAU PUKA WHAKAMAARAMA - ME PEEWHEA

Tiikina ake te puka nei ki te reo Maaori i
fightthelandfill.co.nz

**FIGHT THE
LANDFILL.co.nz**
PATUA TE RUAPARA

 **Hamilton
City Council**
Te kaunihera o Kirikiriroa

OO IPUPARA HOU

IPUPARA

Te ipupara wiira, taupoki whero.
Kohia ai teenei i ia rua wiki me
te ipupara kai.

KIA
MAUMAHARA:
MAI I TE 31 O
AAKUHATA 2020,
KAAORE NGAA
PEKE PANGO, I
WAIHOTIA KI TE
TIRITI, E
HARIA.

KAAORE E WHAKAAETIA

*Moo eetehi atu
koorero moo eenei
para, toro atu ki
fightthelandfill.co.nz

**RAUA ATU NGAA PARA KI TEENEI
IPU, KO NGAA PARA KAAORE
E WHIUA KI TE RUAPARA, E
HANGARUATIA RAANEI.**

Ngaa para
rongoaa tauiwi

Ngaa
peeteri

Ngaa rawa
moorearea

Ngaa pungarehu wera,
momo wai raanei

TIAKINA TE TAIAO!

Ehake i te mea, me rau atu he hiiti kirihiou ki roto i oo ipupara
wiira. Whakahekengia ngaa para me oo puutea,
me hiiti kirihiou kore.

HANGARUA

Te ipupara wiira, taupoki koowhai.
Kohia ai teenei i ia rua wiki i te
taha o te ipu hangarua karaehe me
te ipupara kai.

**KIA MAUMAHARA:
RAUA ATU NGAA
MEA HANGARUA,
KUA HOROIA
KI TE WAI, KI
TEENEI IPU.**

**NGAA PARA E
WHAKAAETIA
ANA**

Ngaa ipu kirihou
1 ki te 7

Te pepa me te
pepa maaroo

Ngaa tini me
ngaa keene

**NGAA PARA
KAAORE E
WHAKAAETIA**

Ngaa puoto
inu

Ngaa
momo
kirihou

Ngaa momo peeke,
kirirua, kirihou
ngohe i puu ai i te
kirihou

KIA MAUMAHARA:

Mehemea he para anoo aau, teenaa, haria atu ki te Teihana
Ruapara me te Waahi Hangarua i 60 Lincoln St, Frankton.

PARA KAI

Te ipupara kaakaariki, e
rua tekau maa toru riita.
Kohia ai teenei i ia wiki.

KIA
MAUMAHARA:
RAKANGIA TEENEI
IPU KIA KORE AI
NGAA TOENGA
KAI E
RAWEKENGIA E
TE KARAREHE.

NGAA PARA E WHAKAAETIA ANA

Ngaa hua
raakau
me ngaa
hua
whenua

Ngaa paraaoa,
ngaa kai i ahu
mai i te kau
me ngaa kai i
tunungia

Ngaa
miiti me
ngaa
wheua
ika

Ngaa anga
heeki
me ngaa
maakoi
maataitai

Ngaa peeke
tii me ngaa
piini kawhe

Ngaa paru
o te ngutu
puehu

Ngaa hua
putiputi,
kua
tapahia

Ngaa
pepa ukui

NGAA PARA KAAORE E WHAKAAETIA

Ngaa taakai
e taea te
whakawair-
aakau, ngaa
peeke kirihou
raanei

Ngaa kirirua
me ngaa
momo
kirihou ka
horahia ki
roto

Ngaa
para
maara

Ngaa
momo
wai

KARAEHE

Te ipu kaakaariki. Kohia ngaatahitia ai teenei i ia rua wiki i te taha o te ipu hangarua me te ipu para kai.

**KOTAHI NOA IHO TE IPU HANGARUA
KARAEHE MOO IA WHARE**

1X

KIA MAUMAHARA:
MAI I TE 31 O AAKUHATA 2020,
KA WHAKAMAHIA TAAU IPU HANGARUA MOO TE KARAEHE ANAHE.

NGAA PARA E WHAKAAETIA ANA

KIA MAUMAHARA:
HOROIA NGAA IPU KA TANG-OHIA AI NGAA TAUPOKI.

NGAA PARA KAAORE E WHAKAAETIA

Ngaa pounamu karaehe

Ngaa ipu karaehe

Ngaa taputapu teepu

Ngaa karaehe pakaru

Ngaa puurama

Ngaa karaehe miira, matapihi raanei

*Teenaa koa, taakaingia eenei mea ka aata raua ai ki te ipupara whero.

KIA MAUMAHARA: WHAKAAROTIA OO PARA I MUA I TE WHIU

Ka raua ana ngaa para hee ki te ipupara hee, ka rere ai te kino ki ngaa mea hangarua, aa, teeraa e whiu aua para ki te rua whenua. Ko too maatou hiahia, kia kaua e peeraatia.

E PIIRANGI AAWHINA ANA KOE ME OO IPUPARA?

Ki te kore e tareka e koe oo hangarua me oo para te hari ki te waahi kohi para, naa te whara, naa te maauiui raanei, maa maatou koe hei aawhina. Moo teetehi puka tono, waea mai, **07 838 6699**, iimeera mai raanei, **info@hcc.govt.nz**.

TUKUA OO TAATOU TIRITI KIA WAATEA

Me mahi ngaatahi taatou kia kore ai ngaa ara whiikoi me ngaa ara taraiwa e paaia e ngaa tini ipupara -
Me waatea kau kia pai ai te haere o te tangata.

NGAA IPU KAAORE I KOHIA?

Ka tukua e maatou teetehi tangata, ko taana mahi, he huri haere ki te tirotiro i ngaa ipupara, mehemea he tika ngaa para i roto. Ka rapangia atu teetehi tohu ki taau ipu kia tino maarama ai koe ki te hangarua.

- Ko taa te tohu kaakaariki, he tika katoa oo para i too ipu - kia pai hoki!
- Ko taa te tohu karaka, teeraa eetehi para i roto i taau ipu, kaaore i tika. Kohia tonutia ai taau ipu, engaari, kia tika te rau atu i oo para ki te ipu tika.
- Ko taa te tohu whero, he tini ngaa para, hangarua-kore i roto i taau ipu, aa, kaaore oo para i haria. Teenaa, tangohia ngaa mea hangarua-kore, ka waiho anoo ai hei kohi maa maatou.

I TIKA OO IPUPARA, ENGARI, I MAHUE TONU I A MAATOU?

Mehemea i tika katoa oo ipupara, engari, kaaore tonu i kohia, me toro ki **fightthelandfill.co.nz**, waea ki **07 838 6699**, iimeera raanei ki **info@hcc.govt.nz** hei paanui mai i teenei aahuatanga.

NGAA RAA E TUKU AI I OO IPUPARA KI WAHO

E kore ngaa ipupara e tuku ngaatahitia i te waa kotahi.

**WIKI
IPUPARA
WHERO**
(WIKI KOHI
PARA)

**WIKI
IPUPARA
KOOWHAI**
(WIKI KOHI
HANGARUA)

Me tuku oo ipupara ki waho i mua i te 7 karaka i te ata, ki te raa e tika ana. Me kaua ngaa ipu hei tuku ki waho i mua i te 5 karaka i te ahiahi o te rangi o mua atu. Me whakahoki oo ipu ki toou whare i mua i te 7 karaka o te ata, ki te raa o muri iho.

ME PEEWHEA TE TUKU I OO IPUPARA KI WAHO

Aata katia ngaa taupoki o ngaa ipupara, aa, me kaua hei whakakii kia kii rawa. Me whakanoho oo ipupara ki te taha o te ara whiikoi kia pai ai taa ngaa taraka kohi para. Me anga te tohu **fightthelandfill.co.nz** ki te rori/ara whiikoi.

NGAA TIRITI PAPATAHI, NGAA ARA TARAIWA NGAATAHI ME NGAA TIRITI PITOKATI

Whakanohongia taau ipu hangarua karaehe me te ipupara kai i muri i taau ipupara wiira. Ki te kore e nui te waahi i waho, hei whakanoho i oo ipu, me aata whiti koorero ki oo neipa kia kitea ai he huarahi whakatutuki. Teenaa pea, ka noho ngaa ipupara a taangata kee i waho o whare kee, ki te raa o te kohi para.